

ANALIZA INFLUENȚEI ALEGERII CARACTERELOR ASUPRA LIZIBILITĂȚII LA CITIRE

Autor: Maria DUBOVAIA
Conducător științific: conf. univ., dr. Viorica SCOBIOALĂ

Universitatea Tehnică a Moldovei

***Abstract:** Obiectivul studiului vizează analiza influenței alegerii caracterelor asupra lizibilității la citire, tratat fiind conceptul de lizibilitate în accepția de grad de dificultate la care este supus un cititor spre a înțelege un text și de a se convinge de adevărul și valoarea acestora. Studiul a presupus analiza conformității manualelor pentru elevii cu vârsta cuprinsă între 16-20ani. cu cerințele funcționale, estetice, igienice și sanitare reglementate de către standarde. Categoria de vârstă a persoanelor testate este cuprinsă între 16-20 de ani. Drept obiect de studiu au servit 13 modele cu text ce conțineau 1482 de caractere grafice care variau după familie, grupă, caracteristici dimensionale ale caracterelor. Elevii implicați în studiu au fost testați la viteza de citire în unitate de timp.*

***Cuvinte cheie:** lizibilitate, familii de caractere, manuale.*

Introducere

Lizibilitatea la citire este caracterizată de ușurința citirii a unui rând de text. Astfel, lizibilitatea este confortul la citire. Necesitatea de a respecta regulile concise întocmite pentru lizibilitatea citirii, este provocată de caracteristicile psiho-fiziologice ale omului exercitate în procesul de citire și înțelegere a textului. Lizibilitatea la citire ajută la formarea unei atitudini psihosubiective pozitive a cititorului față de textul citit, pregătirii de citire a textului. Lizibilitatea la citire este în legătură directă cu formatul paginii, prezentarea caracterelor, amplasarea și lungimea rândurilor.

1. Oportunitatea analizei influenței caracterelor asupra lizibilității la citire

Oportunitatea studiului este condiționată de necesitatea identificării influenței caracterelor asupra lizibilității citirii, pornind de la diversitatea mare de familii de caractere utilizată astăzi la tehnoredactarea edițiilor de carte, în special în cele didactice. Alegerea întâmplătoare a familiilor de caractere sau după preferință neconsiderând recomandările standardelor de referință conduce la inofensivitatea edițiilor didactice cu impact asupra sănătății utilizatorilor, în special asupra copiilor care se află în dezvoltare.

2. Material și metodă

Cercetările au presupus oferirea a 13 modele de text ce conțineau 1482 caractere, fiecare model variind după familia de caractere, caracteristici dimensionale, modalitate de aranjare a textului: într-o coloană, două coloane și trei coloane. Lizibilitatea la citire a fost apreciată prin viteza de citire a acestor modele de text expimată în sec.. Rezultatele experimentale (tabelul 1, fig.1-3) privind gradul de lizibilitate la citire au condus la constatarea următoarelor momente:

- lizibilitatea de citire a textului cu familia de litere Times New Roman cu mărimea caracterilor de 8 puncte este mai dificilă;
- fragmentul de text cu familia de litere Times New Roman cu mărimea caracterilor: de 10, 11 puncte a fost citit mai ușor decât cel de 8 puncte;
- fragmentul de text cu utilizarea familiei de caractere (garniturii) Garamond se privește estetic și ordonat în prezentarea estetică a paginii, lizibilitatea textului cu garnitura Garamond este recepționată ca una comodă la citire;

- fragmentul de text cu utilizarea familiei de litere Tahoma prezintă unui anumit grup de cititor dificultăți la citire și este considerat ca unul obositor pentru ochi.

3. Rezultate și interpretări

Tabelul 6. Rezultate experimentale obținute

Nr.	Caracterele utilizate	X_i	λ_i	λ	S	σ	N,%	CV(σ), %	CV(S), %	X_{max}	X_{min}	R
1.	<i>Times New Roman 8 pt.</i>	87,46	7,52	0,25	1,39	1,37	0,28	1,56	1,58	94,98	81,22	13,76
2.	<i>Times New Roman 10 pt.</i>	86,36	6	0,2	1,11	1,09	0,23	1,26	1,28	92,36	83,16	9,2
3.	<i>Times New Roman 11 pt.</i>	82,42	6,86	0,22	1,27	1,25	0,26	1,51	1,54	89,28	75,46	13,82
4.	<i>Times New Roman 12 pt.</i>	80,51	6,92	0,23	1,28	1,26	0,28	1,56	1,58	87,43	74,32	13,11
5.	<i>Times New Roman 14 pt.</i>	80,73	9,09	0,303	2,84	1,65	0,37	2,04	3,51	89,82	73,95	15,87
6.	<i>Garamond 12pt.</i>	80,34	7,11	0,23	1,32	1,29	0,28	1,6	1,64	87,45	72,57	14,88
7.	<i>Calibri 12pt.</i>	81,26	5,98	0,19	1,11	1,09	0,23	1,34	1,36	87,24	73,18	14,06
8.	<i>Tahoma 12pt.</i>	81,58	8,05	0,26	1,49	1,46	0,31	1,78	1,82	89,63	67,18	22,45
9.	<i>Arial 12pt.</i>	81,67	9,23	0,307	1,71	1,68	0,37	2,05	2,09	90,9	66,68	24,22
10.	<i>Times New Roman 12pt.</i>	80,51	6,7	0,22	1,24	1,22	0,27	1,51	1,54	87,43	74,32	13,11
11.	<i>Text continuu (Times New Roman) 12pt.</i>	80,51	6,92	0,23	1,28	1,26	0,28	1,01	1,58	87,43	74,32	13,11
12.	<i>Text în două coloane (Times New Roman) 12pt</i>	82,26	8,82	0,29	1,63	1,61	0,35	1,95	1,98	91,08	68,27	22,81
13.	<i>Text în trei coloane (Times New Roman) 12pt</i>	86,42	14,63	0,48	2,71	2,67	0,55	3,08	3,13	101,05	69,35	31,7

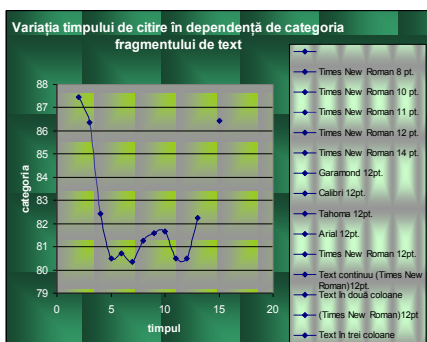


Fig. 1 – Variația timpului de citire în funcție de tipul fragmentului de text



Fig. 2 - Variația valorilor individuale în dependență de tipul fragmentului de text

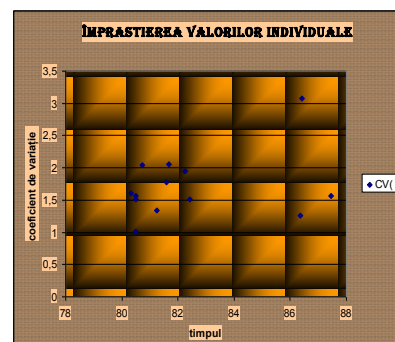


Fig. 3 - Graficul împrăștierii valorilor individuale

Concluzii

În cele ce urmează conform rezultatelor obținute la tehnoredactarea manualelor predestinate grupei de vârstă 16-20 ani se recomandă:

- utilizarea familiei de caractere *Times New Roman 12 pt.* cu aranjarea textului într-o singură coloană ca fiind o familie de caractere care se citește ușor obosind cel mai puțin ochiul;
- a evita în edițiile didactice utilizarea caracterelor cu caracteristici dimensionale mici cum ar fi cele de 8-10pt.;
- a evita caracterele a căror grafică prezintă complexitate mare deși acestea sunt atractive la prima vedere obosesc foarte repede cititorul.

Bibliografie

1. Episcop, A. *Elemente aritmetice arătate firești*. Iași, 1795.
2. Aubert, E. *Manualul sistemului metric decimal coprinde: mai mult de una sută probleme rexonate, asupra transformării măsurilor și monetelor din vechi în nouă și vice-versa. Cu figuri în text*. București, 1864, 48 p.